

การพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม
อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู
**Livable City Development of Han Na Ngam Sub-District Administrative
Organization, Si Bun Rueang District, Nongbua Lamphu Province**

มงคล สะเทิงรัมย์ และ สุปัน สมสาร

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

Mongkol Sateungrum and Supan Somsa

Pitchayabundit College, Thailand

Corresponding Author, E-mail: mongkol2517m@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane. 1973 : 125) จำนวน 369 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม ประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และการพัฒนาเมืองน่าอยู่

ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.40) รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84)

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ ให้ความสำคัญกับการดำเนินการส่งเสริมให้มีการน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงชีวิตการสร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างครบถ้วน มีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ มีสุขภาวะเหมาะสม

คำสำคัญ : การพัฒนาเมืองน่าอยู่; องค์การบริหารส่วนตำบล; ประสิทธิภาพ

Abstracts

The main objective of this research was to study the livable urban development of the Han Na Ngam Subdistrict Administrative Organization. Sriboonruang District Nong Bua Lam Phu Province The sample used in this research was people living in the Han Na Ngam Subdistrict Administrative Organization. Using the formula of Taro Yamane (Yamane, 1973: 125) of 369 people. The tool used for data collection. Was a questionnaire about the livable city development of the Hanna Ngam Subdistrict Administrative Organization. It consists of 3 parts of content, statistics used in data analysis. The descriptive statistics were number, percentage, mean and standard deviation for the general data of the sample. And the development of livable cities.

The results of the findings were as follows :

Livable urban development of the Hanna Ngam Subdistrict Administrative Organization Sriboonruang District Nong Bua Lam Phu Province Overall, it was at the high level ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.42) and when considering each aspect, it was found that the side with the highest mean was economic development ($\bar{X} = 4.36$, S. D. = 0.40), followed by the environment ($\bar{X} = 4.06$, S. D. = 0.37) and the side with the least mean was management ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84).

Recommendations for Livable Cities Development of Hanna Ngam Subdistrict Administrative Organization Sriboonruang District Nong Bua Lam Phu Province is to emphasize the implementation of the sufficiency economy philosophy as a way of living, creating a warm family. Strong community Self-reliant Efficient community organization People are encouraged to learn Be in good health.

Keywords : Livable City Development; Sub District Administrativeorganization; Performance Efficiency

บทนำ

ความเป็นมาของเมืองน่าอยู่ ปี พ.ศ. 2537 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้นำหลักการและแนวคิดเรื่อง“เมืองน่าอยู่”มาใช้เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเมือง เพื่อทำให้เกิดสุขภาพดีถ้วนหน้าที่เน้นให้เกิดความเป็นธรรม การมีส่วนร่วมและการประสานความร่วมมือด้วยการสนับสนุนขององค์การอนามัยโลกที่ได้้นำแนวคิดเมืองน่าอยู่มาเริ่มดำเนินการ ในพื้นที่นำร่อง 3 พื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตสาทร เขตยานนาวาและเขตบางคอแหลม และมีการพัฒนาการตามลำดับ ปี พ.ศ. 2539 กระทรวงสาธารณสุข ด้วยการสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลกได้รณรงค์ เนื่องในวันอนามัยโลก 7 เมษายน 2539 ภายใต้คำขวัญ“Healthy Cities Better Life”แปลเป็นไทยว่า“บ้านน่าอยู่ เมืองน่าอยู่ อนามัยดี ชีวิตสดใส”นอกจากนี้องค์การอนามัยโลกยังสนับสนุนงบประมาณ ส่วนหนึ่งตั้งแต่ พ.ศ. 2540 สำหรับการ

ดำเนินงานในพื้นที่นำร่อง 5 พื้นที่ คือ กรุงเทพมหานคร เทศบาลนครยะลา เทศบาลนครนครศรีธรรมราช เทศบาลเมืองพนัสนิคม และเมืองพญา เนื่องจากในช่วงปี พ.ศ. 2539 เป็นช่วงการเตรียมแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 -2544) กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขจึงได้นำแนวคิดเมืองน่าอยู่ มาผนวกในหลักการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดไว้ในงานเฝ้าระวังและ พัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุง ยกระดับ และรักษาอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตรับผิดชอบ โดยให้ทุกหน่วยงานของกรมอนามัยผสมผสาน กิจกรรมและงบประมาณที่มีอยู่ลงในพื้นที่เดียวกัน และกำหนดเป้าหมายเป็นรายปีซึ่งเป็น การสนับสนุนให้มีการใช้กลยุทธ์เมืองน่าอยู่ในเขตเทศบาล ร้อยละ 50 เขตสุขภาพ ร้อยละ 25 และเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 20 แต่เมื่อกรมอนามัยได้นำหลักการเมืองน่าอยู่มาปฏิบัติ พบว่า กระบวนการดำเนินงานต้องมีความต่อเนื่องประกอบกับมีปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 จึงทำให้กรมอนามัยเน้นการทำงานในเชิงคุณภาพมากขึ้น ขณะเดียวกันนโยบาย การบูรณาการงานให้เป็นจริงก็เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เช่นกัน ในปี พ.ศ.2542 สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะ หน่วยงานที่มีประสบการณ์และกำลังดำเนินโครงการภายใต้แนวคิดเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อจัดทำ แนวทางในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนขึ้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ “การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่” เป็นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2542 ตามที่คณะกรรมการ นโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ได้มีการเสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ พัฒนาเมืองแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2543 มี อานาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายมาตรการ แนวทางการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน: เมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ รวมทั้งการกำกับดูแลประสานงาน และติดตามผลการดำเนินการ รวมทั้งจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเมืองแห่งชาติ

แนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนมุ่งเน้นการพัฒนาที่เป็นองค์รวม ยึดคนเป็น ศูนย์กลาง อาศัยความเข้มแข็งของชุมชนเป็นรากฐานในการพัฒนามุ่งให้เกิดความสงบ สะอาด สะอาด ปลอดภัย มีระเบียบวินัย มีเศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็ง มีระบบบริหารที่ดี ประชาชนมีคุณภาพ ชีวิตดี วิถีชีวิตดี มีความสุข สำหรับการทำให้เมืองและชุมชนให้น่าอยู่ที่สำคัญต้องอาศัยพลังการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการและ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ที่มุ่งพัฒนา กลไกและการบริหารจัดการเมืองและ ชุมชนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย

การพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ต้องยึดหลักพื้นฐานสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ประการแรกต้องคำนึงถึงความเป็นเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ของแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีความแตกต่างกัน ตามศักยภาพความพร้อม กับวัฒนธรรม ค่านิยมของสังคมชุมชนนั้น ๆ และเป็นไปตามความต้องการ ความพึงพอใจของชาวเมืองชุมชนนั้น ๆ เป็นผู้กำหนด ประการที่สอง เมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่มี ลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่งสามารถแปรเปลี่ยนปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดตามนโยบายการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่ คือ ให้ครอบคลุมและผสมผสานระหว่างองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ การสร้างพลังประชาชนและองค์การภาคีต่าง ๆ ในการบริหารและจัดการกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนการดำเนินงานเมืองน่าอยู่ได้ยึดหลักการ 3 ประสานหรือ Area Function and Participation (AFP) ได้แก่ (1) ประสานพื้นที่ (Area) ซึ่งหมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งระดับเทศบาล และองค์การปกครองส่วนตำบล (อบต.) (2) ประสานภารกิจ (Function) ซึ่งหมายถึงการบูรณาการภารกิจของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรสาธารณะประโยชน์ และอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานของ 4 กระทรวงหลัก คือกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทยกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมและ (3) ประสานความร่วมมือของประชาชน (Participation) ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานให้สำเร็จ การพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่นั้น จะประสบความสำเร็จและพัฒนาอย่างยั่งยืนได้มิใช่เพียงการจัดทำแผน โครงการ แล้วจัดงบประมาณไปสนับสนุนในพื้นที่เท่านั้น หากแต่เจ้าหน้าที่รัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ องค์กรเอกชน สื่อมวลชน สถาบันต่าง ๆ และชุมชน จะมีประชาชนทุกคนในพื้นที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันจริงจัง ในการช่วยแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ และต้องเป็นกระบวนการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากจิตวิญญาณของผู้บริหารและชุมชนที่มีวิสัยทัศน์ร่วมกันที่กว้างไกล สามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อเมืองและชุมชนอนาคต โดยมีองค์กรส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรรับผิดชอบหลักในการดำเนินงาน จึงจะทำให้การพัฒนาเมืองน่าอยู่ประสบผลสำเร็จและยั่งยืนได้

องค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี และแผนพัฒนาประจำปี เนื่องจากแผนเป็นเครื่องชี้ทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นและเป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากรรวมทั้งงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำนโยบายการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสู่เมืองน่าอยู่มาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาเริ่มด้วยการทำวิสัยทัศน์การพัฒนาว่า “ประเสริฐเมืองน่าอยู่ น่าท่องเที่ยว” และจัดทำโครงการที่เกิดจากปัญหาความต้องการของประชาชนโดยการทำประชาคมประชาชนย่อมรู้สภาพปัญหาของท้องถิ่นที่ตนเองอยู่เป็นอย่างดี โดยเสนอปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการแก้ไขผ่านเวทีประชาคม ซึ่งบางโครงการก็ประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาและสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนได้ บางโครงการก็ไม่ประสบความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายและด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณ สภาพพื้นที่ ซึ่งกำลังพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและมีประชากรอยู่หนาแน่นรวมถึงจำนวนประชากรแฝงของประชากรจริง ทำให้ยากต่อการพัฒนาได้ทั่วถึงการมี

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ดีทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และเป็นกลไกให้นโยบายเมืองน่าอยู่ประสบความสำเร็จได้ (องค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม, 2563 : 34)

ผู้วิจัยเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จึงได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่” ในองค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยการนำความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเมืองน่ามาปรับปรุงของภาคประชาชน ในพื้นที่ตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู มาพัฒนา เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ที่มาจากการต้องการของภาคประชาชนที่แท้จริงหรือจากล่างขึ้นบน (Bottom-up Approach) โดยเน้นการวิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางในการแก้ไขปัญหา วางแผนและดำเนินการตามแผนในการแก้ไข รวมทั้งการดำเนินการประเมินผล โดยสมาชิกชุมชนต้องเข้าร่วมด้วย เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาตนเองในการทางานพัฒนา และถือเป็นกลยุทธ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงการเดินทางไปสู่การพัฒนา เพื่อให้เกิดเป็นเมืองที่น่าอยู่ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค การพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ประชากรรวมทั้งสิ้น 4,764 คน ได้ประชากรกลุ่ม (องค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู)(ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู, 2563 : 34)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในเขตตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 369 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967: 886 - 887) ซึ่งหลังจากได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีจับฉลากในหมู่บ้านเพื่อให้ได้บุคคลที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบตามประเด็นที่ตรงกับความเป็นจริงและความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 การพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1.วิสัยทัศน์ด้านเศรษฐกิจ 2. ด้านสิ่งแวดล้อม 3. ด้านกายภาพ 4. ด้านสังคมและความปลอดภัย และ 5. ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 20 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีค่าคะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	ระดับความเห็นของประชาชนมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความเห็นของประชาชนมาก
3	หมายถึง	ระดับความเห็นของประชาชนปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความเห็นของประชาชนน้อย
1	หมายถึง	ระดับความเห็นของประชาชนน้อยที่สุด

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กำหนดเกณฑ์ในการวัด ระดับการประสิทธิภาพในการจัดเก็บโดยใช้สูตรของเบสท์

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภูในแต่ละด้าน
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามและเทคนิคการตั้งข้อคำถาม แบบสอบถาม
3. กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถามและปรับปรุงแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปร ตามกรอบความคิดภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. ร่างแบบสอบถามตามกรอบความคิดและให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านภาษา 3) ด้านระเบียบวิธีวิจัย

6. นำผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแต่ละข้อคำถามโดยจะนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.67- 1.00

7. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอรับความเห็นชอบ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้(Try out) กับประชากรหมู่บ้านอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) โดยวิธีของ Cronbach จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งต้องได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ไม่ต่ำกว่า 0.75

8. นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บ และรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้นำชุมชนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ในหมู่บ้าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ตอบแบบสอบถาม ตามวันและเวลาที่นัดหมาย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้วนำไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามที่ได้นัดหมายไว้แล้ว เพื่อแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถามการวิจัยและขอรับกลับในวันเดียวกันด้วยตนเอง

3. จัดประชุมประชาคมกับผู้นำชุมชนตำบลหันนางาม จำนวน 40 คน เพื่อสอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวทางในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษา ดังต่อไปนี้

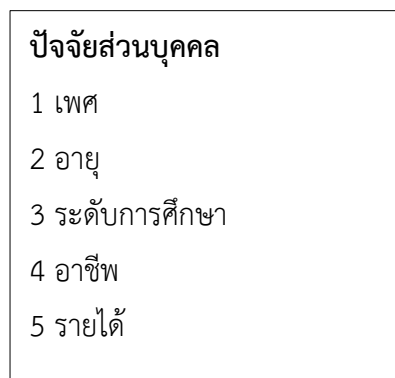
สถิติพรรณนา ได้แก่

- 1.1 จำนวน (n)
- 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
- 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

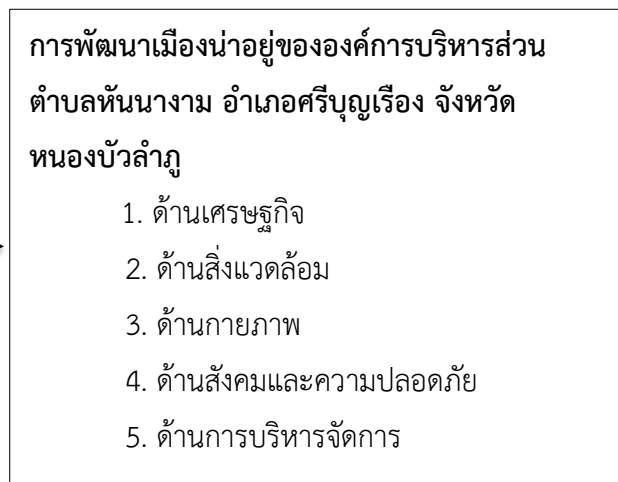
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ใช้กรอบแนวคิด เมืองน่าอยู่ภาคประชาชนและยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาชน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. วิสัยทัศน์ด้านเศรษฐกิจ 2. วิสัยทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อม 3. วิสัยทัศน์ด้านกายภาพ 4. วิสัยทัศน์ด้านสังคมและความปลอดภัย และ 5. ด้านบริหารจัดการ

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 55.28 และเป็นเพศหญิง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 44.72 อายุอยู่ระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.79 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.81 และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.36 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 242 คน คิด

เป็นร้อยละ 65.58 และน้อยที่สุดคือ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.44 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 37.13 และน้อยที่สุดคือตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.34

2. การพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.40) รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.40) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1. การพัฒนาอาชีพที่รายได้ยั่งยืน ($\bar{X} = 4.57$, S.D.= 0.51) รองลงมาคือ ข้อ 3. การส่งเสริมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 4. การพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.63)

2.2 ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.37) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5. การจัดการขยะในชุมชน ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.65) รองลงมาคือ ข้อ 6. การร่วมกันสร้างจิตสำนึกรักษาสีสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8. การจัดการน้ำเสีย ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.63)

2.3 ด้านกายภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.56) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 11. การพัฒนาถนน ($\bar{X} = 3.43$, S.D.= 1.08) รองลงมาคือ ข้อ 9. การพัฒนาสวนสาธารณะ ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.67) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 12. การพัฒนาน้ำประปา/ไฟฟ้าสาธารณะ ($\bar{X} = 3.38$, S.D.= 1.05)

2.4 ด้านสังคมและความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, S.D.= 0.78) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 14. การจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยในชุมชนชุมชน ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 0.97) รองลงมาคือ ข้อ 15. การรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในชุมชน ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 13. การรณรงค์ให้เคารพกฎจราจร ($\bar{X} = 3.40$, S.D.= 0.95)

2.5 ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 19. การเข้าร่วมประชุม/ประชาคม ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 0.97) รองลงมาคือ ข้อ 20. การจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.97) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 17. การเป็นตัวแทนชุมชน ($\bar{X} = 3.38$, S.D.= 1.05)

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่

3.1 ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) จากสินค้าบริการและการท่องเที่ยว ตลอดจนสนับสนุนบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะทางศิลปะในการสร้างสรรค์งานที่มีคุณค่า การใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า

3.2 ให้ความสำคัญกับการดำเนินการส่งเสริมให้มีการน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงชีวิตการสร้างครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างครบถ้วนมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ มีสุขภาวะเหมาะสม

3.3 การบังคับใช้กฎหมายทั่วถึงและเป็นธรรม สร้างวินัยทางสังคม สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แก้ไขปัญหาการว่างงาน แก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในกลุ่มเสี่ยง

3.4 สร้างความรู้ความเข้าใจและยกระดับความเชี่ยวชาญแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ โดยการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต

3.5 ใช้พลังงานทดแทนเช่นการนำพลังงานโซล่าเซลล์เพื่อเป็นการประหยัดและลดต้นทุน พัฒนามาตรฐานการผลิตให้สินค้าและบริการที่สำคัญ ให้เป็นที่ยอมรับของตลาดและผู้บริโภค เช่น สินค้าเกษตรปลอดภัย และมีการพัฒนามาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.84) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย ภูชัยมณี และ สำราญ กำจัดภัย (2556 : 48-55) ที่พบว่าผลการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรแขวงคุ่มครองทางน้ำ พบว่า ทุกกิจกรรมบรรลุความสำเร็จตามตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 100 เนื่องจากบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่าง ๆ หลัง การเข้าร่วมฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม ฝึกอบรมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.28) รวมทั้งมีความพึงพอใจต่อ การเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.44) กระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่เป็นประเด็นสำคัญ ที่จำต้องกระตุ้น จำต้องกระตุ้นกลุ่มแกนนำให้เห็นความสำคัญทั้งด้านการทำงาน

พัฒนา และการ ค้นหาแนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ต้องสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อ ร่วมเป็นแนวทาง หรือพลังหลักอีกด้านของการทำงานในพื้นที่ชุมชน รวมทั้งประเด็นร่วมผลักดันของ พื้นที่ต่อไป ควรต้องผลักดันให้มั่นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ หรือด้านการมีพันธะสัญญาที่มุ่งสู่สุขภาพ การตัดสินใจทางการเมืองร่วมกัน เพื่อดำเนินงานเมืองน่าอยู่ ซึ่งจะร่วมสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเพิ่มความ สามารถของประชาชนในการใช้ชีวิตอย่างมีสุขภาพ และน่าอยู่ร่วมกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญฐาภพ ยมจินดา (2553 : 46) วิจัยเรื่องการบริหารการพัฒนาเมืองน่าอยู่ : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลในพื้นที่ บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา พบว่าการพัฒนาเมืองน่าอยู่ของเทศบาลตำบลในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา มีการพัฒนาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสังคม รองลงมา คือ ด้านการบริการและการจัดการ และด้านสิ่งแวดล้อม โดยในด้านสังคม มีความสำเร็จ ในการพัฒนาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์การมีการจัดสถานศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน มีระบบบริการสาธารณสุขและการรักษาพยาบาลอย่างทั่วถึงเหมาะสมสำหรับ ประชาชนทุกคน ในด้านการบริการและการจัดการ มีความสำเร็จในการพัฒนาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และ อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก มีการเปิดโอกาส ให้ประชาชนระดมความคิด และประสบการณ์เพื่อการทางานร่วมกันในชุมชน และในด้านสิ่งแวดล้อม มีความ สำเร็จในการพัฒนาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจัดระบบนิเวศน์ให้อยู่ในภาวะดุลยภาพ และยั่งยืน มีระบบควบคุมและตรวจสอบผลภาวะและสิ่งปฏิกูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุลนพ ทองโสภิต (2544 : 34) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน และผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนคร ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ความ คาดหวังของผู้ปฏิบัติงานเทศบาล และผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนคร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อกำหนด นโยบายเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านสังคม ด้าน กายภาพ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ ด้านการบริหารเพื่อการ พัฒนา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสังคม รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาชนบท และด้านการบริหารโครงการพัฒนา โดยในด้านการ พัฒนาสังคม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เทศบาลตำบลเน้นส่งเสริมการศึกษาเพื่อ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ในด้านการพัฒนาชนบท มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การมีการจัดบริการสาธารณสุขให้ประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน มีการ จัดระบบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ และในด้านการบริหารโครงการพัฒนา มี การปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การมีการกำหนดโครงการเพื่อพัฒนาเมืองน่าอยู่ และมีการนำไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ โดยที่โครงการมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและการใช้ทรัพยากรอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตมา สืบพงษ์พันธุ์ (2546 : 26) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการเมืองน่าอยู่

และยั่งยืน : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชัยนาท การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การศึกษาสภาพทั่วไป สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นองค์ประกอบของเมืองน่าอยู่และยั่งยืนในเทศบาลเมืองชัยนาท รวมทั้งทัศนคติและความต้องการของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และประชาชนของเทศบาลเมืองชัยนาทในประเด็นความพึงพอใจและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเมือง ผลการศึกษา พบว่า เทศบาลเมืองชัยนาทมีความต้องการในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทั้งทางด้านการพัฒนา สาธารณูปโภค เช่น การก่อสร้างถนน ท่อระบายน้ำ สวนสาธารณะ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหาร และสิ่งแวดล้อม สำหรับผลการดำเนินการพัฒนาของเทศบาลเมืองชัยนาท พบว่า เทศบาลเมืองชัยนาทได้ ดำเนินการพัฒนาเมืองทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหาร และ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารเพื่อ พัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) จากสินค้าบริการและการท่องเที่ยว ตลอดจนสนับสนุนบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะทางศิลปะในการสร้างสรรค์งานที่มีคุณค่า การใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า

1.2 ส่งเสริมให้มีการน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงชีวิตการสร้างสรรค์ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้องค์กรชุมชนมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ มีสุขภาวะเหมาะสม

1.3 บังคับใช้กฎหมายทั่วถึงและเป็นธรรม สร้างวินัยทางสังคม สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แก้ไขปัญหาการว่างงาน แก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในกลุ่มเสี่ยง

1.4 สร้างความรู้ความเข้าใจและยกระดับความเชี่ยวชาญแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ โดยการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต

1.5 สนับสนุนในเรื่องของการฝึกอบรมวิธีการทำงานให้กับชุมชน หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการงบประมาณ ควรเร่งรัดการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการให้เสร็จสิ้นตามกำหนดการ ที่จะไม่เป็นผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีพของชุมชน

1.6 พัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมภายใต้ภารกิจรับผิดชอบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอสรีบุญเรืองจังหวัดหนองบัวลำภู

2.2 ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอสรีบุญเรืองจังหวัดหนองบัวลำภู

เอกสารอ้างอิง

จุลนพ ทองโสภิต. (2544). *ความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน และผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนคร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ฉัฐมา สืบพงษ์พันธ์. (2546). *แนวทางการจัดการเมืองน่าอยู่และยั่งยืน : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชัยนาท*. สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ณฐภาพ ยมจินดา. (2553). *การบริหารการพัฒนาเมืองน่าอยู่ : กรณีศึกษา เทศบาล ตำบลในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา*. วิทยานิพนธ์ ร.บ.ด. ปทุมธานี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

ภูวิชัย ชัยมณี และ สำราญ กำจัดภัย. (2556). ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ขนงคุ้มครองทางน้ำ แผนกโยธาธิการและขนส่ง เมืองโกสอนพรมวิหานแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 3 (2), 48-55

องค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม. (2563). *ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหันนางาม อำเภอสรีบุญเรืองจังหวัดหนองบัวลำภู*. อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rdEd). New York. Harper and Row Publications.